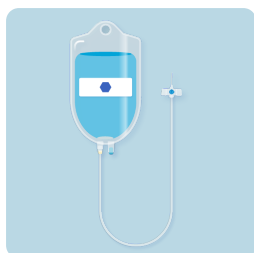

Inleiding

Immuuntherapie

Immuuntherapie is een behandeling die een afweerreactie tegen kankercellen stimuleert. Deze behandeling versterkt of verandert het eigen afweersysteem zodat het de kankercellen beter kan doden. Hier kunt u informatie lezen over de voorbereiding, therapie, werking en bijwerkingen van immuuntherapie.

Uw voorbereiding

Bereid u voor en houd u aan de onderstaande instructies.

Bloedwaarden meten voor de behandeling

Voor de behandeling moeten uw bloedwaarden gemeten worden. Hiervoor wordt bloed bij u afgenomen. De arts en/of oncologieverpleegkundige bepaalt of de waarden goed genoeg zijn om door te gaan met de behandeling.

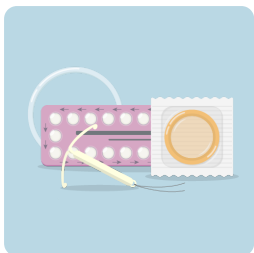
Als blijkt dat uw bloedwaarden afwijkend zijn, kan de specialist besluiten om de behandeling uit te stellen, aan te passen en/of besluiten deze niet

door te laten gaan.

Bent u zwanger of geeft u borstvoeding?

Als u zwanger bent of denkt te zijn, bespreek dit vóór de behandelingen met uw zorgverlener.

Ook wanneer u borstvoeding geeft moet u dit aangeven.

Word niet zwanger tijdens de behandeling

Het is belangrijk om tijdens de behandeling niet zwanger te worden. De behandeling kan namelijk schadelijk zijn voor ongeboren kinderen. Dit verschilt per situatie en behandeling.

Zorg dus voor een goede anticonceptie. Na de behandeling is het verstandig om enkele maanden te wachten met een zwangerschap. Bespreek dit met uw zorgverlener.

Autorijden

In de periode van de behandeling mag u gewoon een auto/voertuig besturen.

Stoppen met roken

Tijdens de behandeling van kanker is het belangrijk dat u probeert te stoppen met roken.

Uw huisarts wordt op de hoogte gesteld

Uw huisarts wordt regelmatig op de hoogte gebracht van de voortgang van uw behandeling.

Medicijnen

Bereid u voor door de onderstaande stappen goed door te lezen.

Medicijnen

Sommige medicijnen kunnen het effect van de behandeling versterken of verzwakken. Bespreek daarom met uw zorgverlener of u door kunt gaan of tijdelijk moet stoppen met deze medicatie.

Denk hierbij ook aan vitaminepillen, wietolie, alternatieve geneesmiddelen, voedingssupplementen, kruiden en homeopatische middelen.

Aanvullende medicijnen

Soms heeft u aanvullende medicijnen nodig bij de behandeling. Bijvoorbeeld medicijnen tegen misselijkheid. Uw arts schrijft deze dan voor.

Geef aan als u overgevoelig bent of een allergie heeft

Bespreek met uw arts als u allergisch bent voor bepaalde medicijnen, contrastvloeistof of andere stoffen zoals jodium of pleisters.

Uw therapie

Bekijk hieronder uw behandeling als animatie.

Immuuntherapie

Video voice-over

Iedereen heeft een immuunsysteem, ook wel het afweersysteem genoemd.

Het immuunsysteem beschermt ons lichaam tegen indringers, zoals virussen en bacteriën.

Ook kan het immuunsysteem de strijd aangaan met kankercellen.

Om het immuunsysteem daarbij te helpen is er immunotherapie ontwikkeld.

Immunotherapie is een behandeling bij kanker en zorgt ervoor dat ons afweersysteem sterker wordt en de kankercellen beter herkent en aanvalt. Immunotherapie wordt meestal via een infuus in het ziekenhuis gegeven volgens een vast schema in een bepaalde periode, bijvoorbeeld eens in de 2 weken. Dit noemen we een kuur. Een behandeling bestaat vaak uit meerdere kuren en kan variëren van een aantal maanden tot twee jaar. Immunotherapie kan zwaar zijn en de behandeling kan bijwerkingen geven. Dit komt omdat het immuunsysteem extra actief wordt en het lichaam daarop reageert. De bijwerkingen verschillen sterk per persoon en kunnen ook invloed hebben op gezonde delen van uw lichaam. Het kan zijn dat u pas ná de behandeling last krijgt van bijwerkingen. Immunotherapie is een ingrijpende behandeling en voordat u hiermee start wordt de behandeling uitgebreid met u besproken.

Behandelcombinatie

Immuuntherapie (ook wel immunotherapie genoemd, dit is hetzelfde) kunt u krijgen als een op zichzelf staande behandeling. Maar immuuntherapie kan ook gegeven worden in combinatie met andere behandelmethodes zoals chemotherapie. Dit is per situatie verschillend en zal door de arts met u

besproken worden.

Gesprek in het ziekenhuis

Vóór iedere behandeling heeft u een gesprek met de arts of de verpleegkundige. Tijdens deze gesprekken wordt besproken hoe het met u gaat, beoordeelt de arts het bloedonderzoek en wordt regelmatig gekeken naar het effect van de behandeling.

Hoe lang duurt de behandeling?

De duur van de behandeling verschilt afhankelijk van het doel, het schema, dosering, soort kanker, soort medicatie en het effect van de medicatie.

De behandeling kan dan ook weken, maanden of zelfs jaren duren. Ook staat u daarnaast vaak langdurig onder controle.

Risico's op bijwerkingen

Mogelijke risico's tijdens en na uw onderzoek of behandeling.

Auto-immuunreactie

Immuuntherapie versterkt uw afweerreacties. Soms kan dit leiden tot afweerreacties gericht tegen het eigen lichaam. Dit wordt auto-immuunreactie genoemd. Het lichaam valt dan zichzelf aan. Dit betekent dat gezonde cellen afbreken, wat ontstekingen veroorzaakt in bijvoorbeeld de darmen, longen of lever.

Bijwerkingen

De bijwerkingen verschillen per persoon. De volgende bijwerkingen komen regelmatig voor:

- Huidafwijkingen (pukkels of puistjes)
- Diarree of buikpijn
- Een grieperig gevoel
- Koorts
- Misselijkheid
- Ontstekingen van gewrichten en organen
- Moeheid en minder energie
- Minder eetlust
- Invloed op seksualiteit, vruchtbaarheid en zwangerschap

Heeft u last van bijwerkingen? Raadpleeg dan uw zorgverlener

Belangrijk

Met welke klachten bellen?

Belangrijk:

- Krijgt u last van een van de onderstaande bijwerkingen? Bel dan met het Oncologisch Centrum.
- Het 24-uurs bereikbaarheidsnummer is: 058-286 18 18
- Twijfelt u over uw klachten dan kunt u altijd contact opnemen met uw behandelaar.

Algemeen

- Koorts boven de 38°C (twee keer gemeten met een uur tussenpauze)
- Zwellingen (oedeem)
- Gedragsveranderingen
- Donkere urine

Zenuwstelsel

- Ontsteking van de zenuwen: zwakte, doof gevoel, tinteling, brandende pijn aan uw armen of benen
- Hoofdpijn
- Duizeligheid

Ogen

- Wazig zien, droge ogen
- Geel worden van het oogwit
- Dubbel zien
- Oogpijn of roodheid

Maag- en darmstelsel

- Diarree (waterige ontlasting)
- Misselijkheid en/of braken
- Verstopping van de darmen
- Buikpijn of maagpijn
- Zweren in uw mond en koortsblaasjes
- Bloed in de ontlasting of donkere teerachtige kleverige ontlasting

Hormoonproducerende klieren (waaronder de schildklier)

- Hartkloppingen of een snelle hartslag

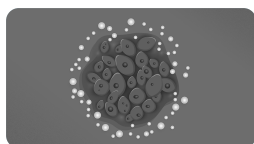
Longen

- Piepende ademhaling
- Kortademigheid
- Hoesten

Huid

- Jeuk
- Huiduitslag

Resistentie

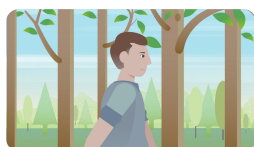

Het kan zijn dat de kankercellen tijdens de behandeling minder gevoelig of zelfs ongevoelig worden voor de medicijnen. De medicijnen werken dan niet meer goed. De behandeling kan dan worden stopgezet of gecombineerd worden met andere medicijnen.

Eten en drinken

Lees onderstaande stappen goed door.

Voeding bij kanker

Als u ziek bent is goede voeding en een gezond lichaamsgewicht belangrijk. Zo versterkt u uw weerstand en conditie tijdens de behandeling. Zorg ervoor dat er genoeg energie, eiwitten, vocht, vitamines en mineralen in uw voeding zit.

Problemen met eten en drinken

Uw behandeling en ziekte kan invloed hebben op wat u eet en drinkt. U kunt klachten ervaren zoals:

- Vermoeidheid
- Diarree
- Misselijkheid en overgeven
- Minder eetlust

- Verstopping
- Gewichtsverlies
- Droge mond
- Pijnlijke mond, keel of slokdarm
- Ongewenst aankomen

Blijf op uw normale gewicht

Uw ziekte kan er voor zorgen dat u minder eetlust heeft. Ook kunt u in een korte periode afvallen. Het is belangrijk om tijdens de behandeling zoveel mogelijk op uw normale gewicht te blijven. Als u merkt dat u onbedoeld afvalt, bespreek dit dan met uw behandelaar. Eventueel kan, in overleg met u, de diëtist geraadpleegd worden voor advies. Meer informatie hierover vindt u op de website [voeding en kanker \(https://www.voedingenkankerinfo.nl/\)](https://www.voedingenkankerinfo.nl/).

Matig uw alcohol gebruik

Tijdens de behandeling is het verstandig om uw alcohol gebruik te matigen. Neem 24 uur vóór tot 48 uur na toediening geen alcohol.

Nazorg na uw behandeling

Verpleegkundig consulent

De verpleegkundig consulent is uw eerste aanspreekpunt. Bij vragen kunt u terecht bij de verpleegkundig consulent van uw ziekenhuis. Deze is te bereiken via het telefoonnummer van de polikliniek: 058 - 286 66 60.

Extra begeleiding

Tijdens en na uw behandeling kunt u extra begeleiding krijgen van hulpverleners. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een diëtist, medisch maatschappelijk werk of een psycholoog.

Heeft u thuiszorg nodig?

Geef op tijd aan of u thuis ondersteuning nodig heeft. Samen met uw zorgverlener kunt u overleggen welke zorg u nodig heeft en hoe u dit kunt regelen.

Resultaat van de behandeling

Immuuntherapie is niet altijd meteen effectief. Het kan weken tot maanden duren voordat beoordeeld kan worden of de behandeling effectief is. Dat verschilt per persoon.

Stop niet zonder overleg de behandeling

De behandeling kan erg zwaar zijn. Soms wegen nadelen niet op tegen de voordelen. Twijfelt u aan de behandeling, bespreek dit in alle gevallen met uw zorgverlener.

U mag niet zonder overleg stoppen met de behandeling.

Leven met kanker

Leven met kanker

Kanker en de behandeling van kanker kan je leven beïnvloeden. Misschien wel voor altijd. Veel (ex)kankerpatiënten ervaren tijdens of na kanker klachten. Dit is niet altijd zichtbaar.

Klachten

Steeds meer mensen leven langer met kanker of nadat ze genezen zijn van kanker. Dat is een positieve ontwikkeling, maar veel mensen houden na de behandeling klachten. Deze klachten kunnen per persoon erg verschillend zijn.

Diagnose kanker

Kanker maakt emoties los en daarbij kunnen allerlei vragen ontstaan. Word ik wel beter? Wat gaat er gebeuren?

Het is niet altijd gemakkelijk om met dit soort vragen en emoties om te te gaan. In de meeste gevallen zullen de emoties na verloop van tijd afnemen.

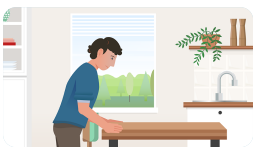
In sommige situaties kunnen ze ook ineens weer opspelen.

Tips

Hierbij geven we u een aantal tips om om te gaan met angst en onzekerheid:

- Praat over uw gevoelens, dat kan enorm helpen. Sommige mensen vinden praten met dierbaren over hun ziekte moeilijk. Contact zoeken met een lotgenoot kan dan een uitkomst bieden. Zie hoofdstuk Patiëntenvereniging, hier kunt u lezen hoe u hiermee in contact kunt komen.
- Voor sommige mensen helpt het om gedachten op papier te zetten. Hierdoor kunt u meer grip krijgen op uw gevoelens en emoties.
- Zoek regelmatig afleiding. Probeer dingen te doen die u leuk vindt en verzet hiermee uw gedachten.
- Sommige mensen vinden het prettig om op een actieve manier met kanker om te gaan door zich te verdiepen in mogelijke behandelingen of om meer te lezen over kanker. Patiëntenverenigingen kunnen u hierbij helpen.

Vermoeidheid

Bijna alle patiënten hebben tijdens een behandeling voor kanker last van vermoeidheid. Dat is normaal. De behandelingen (zoals een operatie, chemotherapie of bestraling) en het reizen naar het ziekenhuis kunnen als intensief ervaren worden.

Ook spanningen en onzekerheden kunnen zorgen voor vermoeidheid. Bespreek uw vermoeidheidsklachten daarom met uw arts, want vaak zijn er mogelijkheden om de vermoeidheid te verminderen.

Tips

- Vertel uw zorgverlener dat u moe bent. Soms is er een directe oorzaak voor de vermoeidheid die behandeld kan worden.
- Accepteer uw vermoeidheid en probeer er niet tegen te vechten. Doe het rustiger aan dan u gewend bent.
- Probeer regelmaat in uw dagen te houden. Sta op vaste tijden op en ga op vaste tijden slapen.
- Blijf actief, maar plan uw activiteiten, neem daarbij voldoende rustpauzes.
- Laat u bij zware werkzaamheden helpen.
- Zorg voor ontspanning. Doe niet alleen activiteiten die u nuttig vindt, maar doe regelmatig iets waar u plezier aan beleeft. Leuke activiteiten geven u energie. Ook ontspanningsoefeningen kunnen u helpen.
- Probeer niet teveel te piekeren, dit kost energie.
- Informeer de mensen in uw omgeving. Geef aan dat u kanker heeft (gehad) en daardoor regelmatig moe bent. Dit voorkomt onbegrip.
- Vraag mensen in uw omgeving om te helpen. Denk hierbij aan het doen van boodschappen. Vaak zijn mensen blij dat ze iets concreets kunnen doen.

Kanker infolijn

Mochten u of uw naasten vragen, zorgen of twijfels hebben over de behandeling, neem dan contact op met uw behandelaar. Ook kunt u gratis bellen met de kanker.nl/infolijn. **Telefoonnummer: 0800 022 66 22**

Ook kunt u vragen stellen via de mail. U kunt daarvoor op de website van kanker.nl/infolijn terecht. Uw vraag wordt dan via de mail of telefonisch beantwoord.

[Klik hier om naar de website te gaan. \(https://www.kanker.nl/hulp-en-ondersteuning/kankernl-infolijn\)](https://www.kanker.nl/hulp-en-ondersteuning/kankernl-infolijn)

Patiëntenvereniging

Contact met lotgenoten

Immuuntherapie is een zware behandeling en het kan prettig voor u zijn om uw ervaringen en gevoelens te delen met iemand in een vergelijkbare situatie. Lotgenoten kunnen elkaar vaak makkelijker begrijpen.

Lotgenoten kunt u ontmoeten via een patiëntenorganisatie of via een inloophuis. Ook via kanker.nl kunt u lotgenoten ontmoeten.

[Klik hier om naar de website te gaan. \(https://www.kanker.nl\)](https://www.kanker.nl)

Patiëntenbeweging NFK

De NFK is een samenwerkingsverband van 20 kankerpatiëntenorganisaties. De NFK vertegenwoordigt alle kankerpatiënten in Nederland en komt op voor hun belangen.

De organisatie streeft naar betere zorg en meer kwaliteit van leven.

[Ga naar de website \(https://nfk.nl/\)](https://nfk.nl/)

Meer informatie

Meer informatie

Wilt u meer weten over immuuntherapie en kanker? Dan kunt u terecht op de website kanker.nl. Hier kunt u uitgebreid informatie vinden over soorten kanker, behandelingen en omgaan met kanker. Ook kunt u ervaringen van andere kankerpatiënten vinden.

[Klik hier om naar de website te gaan. \(https://www.kanker.nl\)](https://www.kanker.nl)